

En hållbar gruvindustri: en förstudie under utveckling

Presentation på Bergforsk dagarna 2014

Patrik Söderholm

Nationalekonomiska enheten

Luleå tekniska universitet

Pågående förstudie om gruvor och hållbar utveckling

Utgångspunkt: samhälls- och miljöeffekter av gruvdrift.

I förstudien: (a) genomför vi state-of-the-art studier av tidigare initiativ och forskning på området; samt (b) tar vi fram förslag till ett slagkraftigt forskningsprogram med en bred finansiering. Leverans oktober 2014.

Styrgrupp:

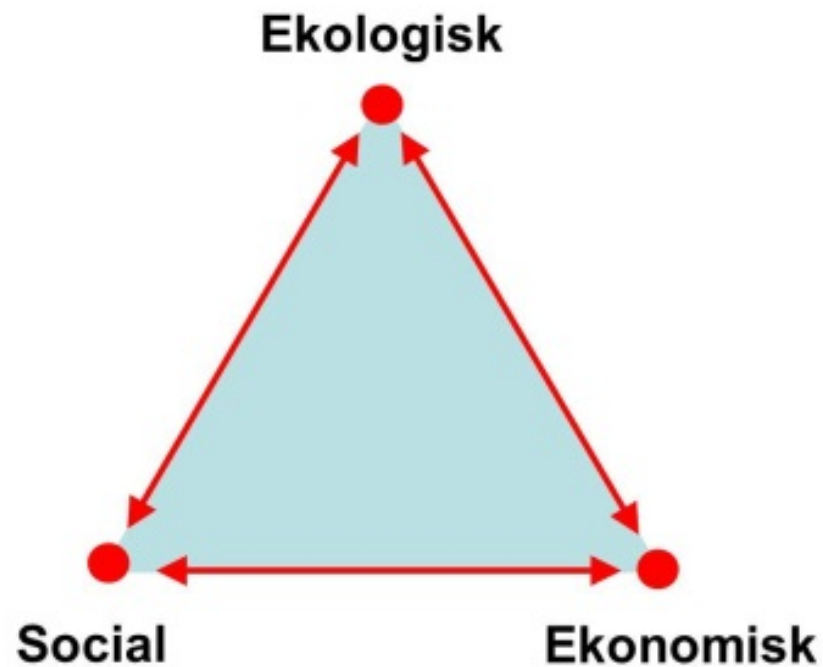
Per-Erik Lindvall, LKAB
Anders Furbeck, LKAB
Göran Bäckblom, LKAB
Erik Höglund, LTU
Sabine Mayer, Bergforsk

Arbetsgrupp:

Patrik Söderholm, Nationalekonomi, LTU
Björn Öhlander, Tillämpad geologi, LTU
Lena Abrahamsson, Genus och teknik, LTU
Roine Wiklund, Teknikhistoria, LTU
Petter Hojem, Samhällsvetenskap, LTU
Frauke Ecke, Ekologi, SLU
Anders Widerlund, Tillämpad geologi, LTU

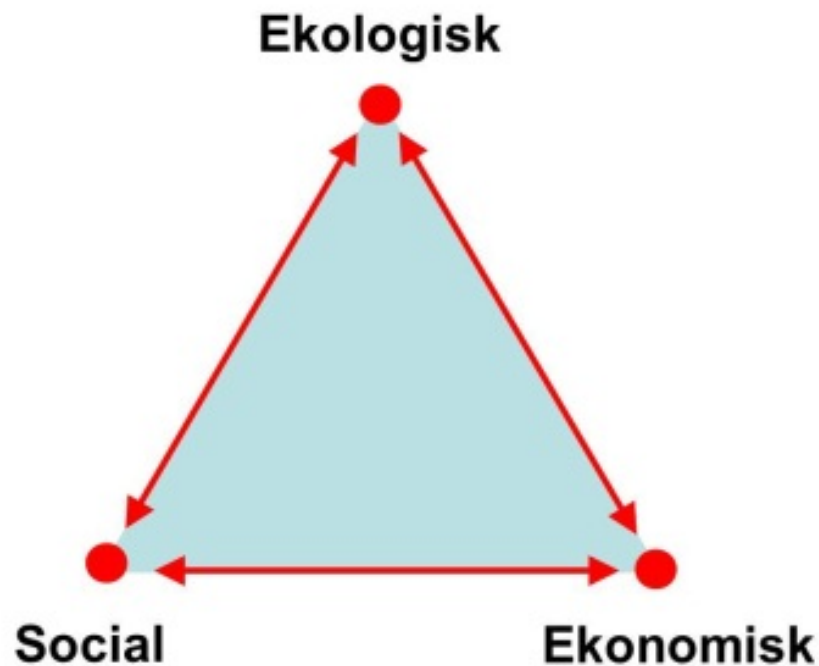

Hållbar utveckling i tre dimensioner

Hållbar utveckling i tre dimensioner

Vilka är gruvbranschens ekonomiska, ekologiska, och sociala avtryck på samhället, och hur har dessa förändrats över tid?

Vilka vägval finns för att säkerställa en hållbar gruvdrift, och vilka är konsekvenserna av dessa?

Vilken roll har branschen och vilken roll har staten, berörda myndigheter etc. för att säkerställa hållbarhet?

Synen på den globala gruvindustrins samhällseffekter över tid (1)

1960-talet

Idag

"Ekonomisk utveckling"

"Hållbar utveckling"

Nationellt fokus (export, skatter etc.)

Intäktsgenerering ('trickle-down')

Gruvor är kapitalinjektioner

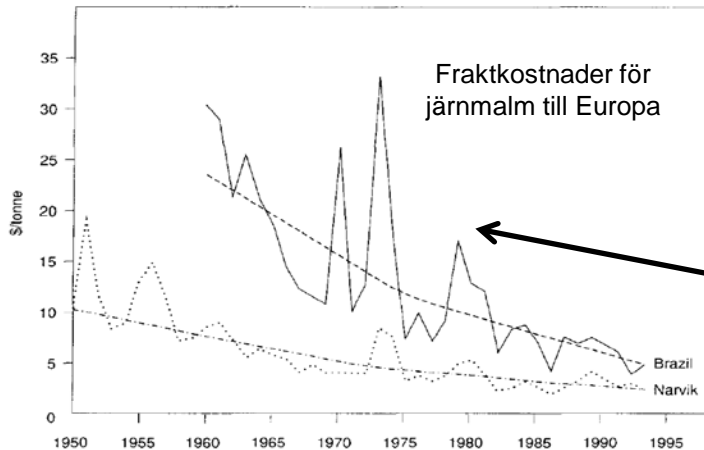
Formella tillstånd

Statliga bolag: flera mål

Privata bolag: vinst

Sedan dess har det hänt mycket.....

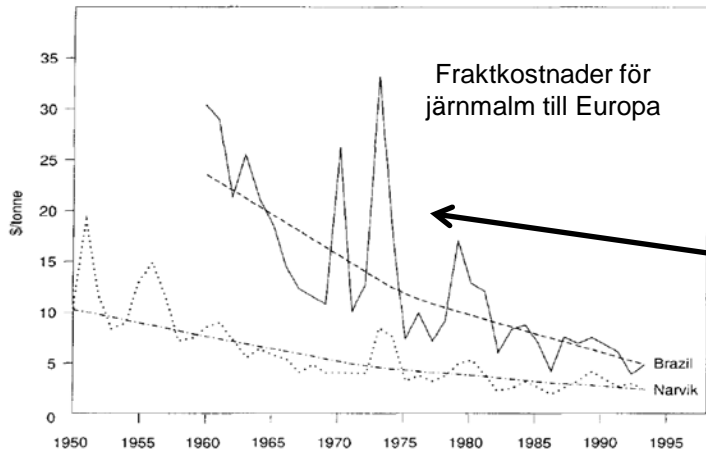
Källa: Lundgren (1996)

- Teknisk utveckling (t.ex. ICT), och betydande arbetsproduktivitetshöjningar.
- Inkluderar sänkta transportkostnader och framväxten av globala marknader.
- Starkare fokus på miljöfrågor och mänskliga rättigheter (minoriteter).
- Ökade krav på allmänhetens deltagande i beslutsprocesser.
- Debatt kring 'naturresursernas förbannelse' (och 'peak metal')

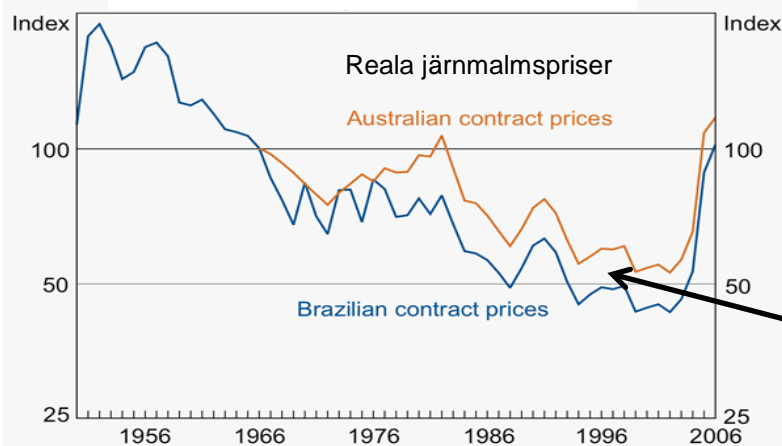

Sedan dess har det hänt mycket.....

Källa: Lundgren (1996)

Källa: IMF, ABARE.

- Teknisk utveckling (t.ex. ICT), och betydande arbetsproduktivitetshöjningar.
- Inkluderar sänkta transportkostnader och framväxten av globala marknader.
- Starkare fokus på miljöfrågor och mänskliga rättigheter (minoriteter).
- Ökade krav på allmänhetens deltagande i beslutsprocesser.
- Debatt kring 'naturresursernas förbannelse' (och 'peak metal')

En utveckling som i hög grad sammanfallit med en period av låga priser

Synen på den globala gruvindustrins samhällseffekter över tid

1960-talet

Idag

”Ekonomisk utveckling”

”Hållbar utveckling”

Nationellt fokus -----> **Regionalt** fokus

Intäktsgenerering -----> **Fördelning** av vinst

Gruvor: **kapitalinjektioner** -----> **Kapitalutnyttjande**

Formella tillstånd -----> **”Social license”**

Statliga bolag: **flera mål** -----> Statliga bolag: **vinst**

Privata bolag: vinst -----> Privata bolag: vinst

Ett
axplock!

Forskningsprogrammets framväxt

Tre målgrupper:

- **Branschen:** Kostnaderna för att ignorera eller inte hantera omvärldsrelationer (t.ex. miljö, kompensation, deltagande etc.) är sannolikt höga men hur jobba med hållbarhet i praktiken?
- **Det offentliga:** Hur utforma och implementera lagstiftning och styrmedel? Hur göra avvägningar vid intressekonflikter?
- **Allmänheten/intressegrupper:** ökad kunskap om faktiska effekter och vägval.

Vi vill dra lärdomar av **historien** (i främst Sverige) samt av **andra länder** (t.ex. Finland, Canada, Australien)!

Påverkan på miljö : markanvändning, avfallsdeponier, utsläpp i vatten och luft, landskapsförändringar, biologisk mångfald med hänvisning till bakgrundsvärden

Apropå ekonomisk hållbarhet.....!

Tack!